1. Müzekker ve Müennes (Tâ-i Marbûta ة)

1.1. Müzekker (Eril)

Canlı ya da cansız varlıkların erkek olanını gösteren isimdir. Türkçedekinin aksine Arapçada cansız varlıklar da müzekker ya da müennes kabul edilmektedir. Müzekker ismin herhangi ayırıcı bir harfi yoktur.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mü'min	اَلْمُؤْمِنُ	Bir kapı	بَابٌ	Bir adam	رَجُلٌ
Kedi	قِطٌّ	Kitap	اَلْكِتَابُ	Öğrenci	اَلتِّلْمِيذُ
Halit	خَالِدٌ	At	اَلْحِصَانُ	Bir baba	أَبٌ

1.2. Müennes (Dişil)

Canlı ya da cansız varlıkların dişi olanını gösterir. İsimlerde müenneslik alâmetleri üçtür:

1.2.1. Tâ-i Te'nis ya da Tâ-i Merbûta (Bitişik, Yuvarlak tâ ة)

En çok kullanılan müenneslik alâmetidir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mü'min (bayan)	اَلْمُؤْمِنَةُ	Öğrenci	اَلتِّلْمِيذَةُ	Kadın	اَلْمَرْأَةُ
Resim	اَلصُّورَةُ	Bir fayda	فَائِدَةٌ	Bir pencere	نَافِذَةٌ
Fatıma	فَاطِمَةُ	Kedi (dişi)	قِطَّةٌ	Ayşe	عَائِشَةُ

1.2.2. Elif-i Memdûde (Uzun Elif اء)

Bu elifle biten isimlerin müennes olması için eliften sonra gelen hemzenin kelimenin kök harflerinden olmaması gerekir. Bu tür müennes isimler genelde sıfat anlamı taşıyan isimlerdir, elif ve hemze de ekleme harflerdir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Çöl	اَلصَّحْرَاءُ	Kırmızı	حَمْرَاءُ	Esmer	سَمْرَاءُ
Topal	عَرْجَاءُ	Yeşil	خَضْرَاءُ	Beyaz	بَيْضَاءُ

Sarışın	شَقْرَاءُ	Siyah	سَوْدَاءُ	Sarı	صَفْرَاءُ

1.2.3. Elif-i Maksûre (Kısa Elif ى)

İsimlerin sonunda noktasız ى şeklinde yazılan ve kendisinden önceki harf fethalı olduğu için elif olarak okunan bu harf o ismin müennes olduğunu gösterir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Genç	حُسْنَى	Küçük	صُغْرَى	Selma	سَلْمَى
Daha sefil	سُفْلَى	Susuz	عَطْشَى	Leyla	لَيْلَى
Birinci	أُولَى	Büyük	كُبْرَى	Hamile	حُبْلَى

1.2.4. Müenneslik (Dişillik) Alameti Taşımayan Müennesler

1.2.4.1. Kadınlara Ait Özel İsimler

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Zeynep	زَيْنَبُ	Suat	سُعَادُ	Meryem	مَرْيَمُ

1.2.4.2. Dişi Varlıklara Delâlet Eden İsimler

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kız çocuğu	بِنْتٌ	Kız kardeş	أُخْتٌ	Anne	أُمٌّ

1.2.4.3. Vücudun Çift Organlarının İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kulak	أُذُنٌ	Göz	عَيْنٌ	Ayak	رِجْلٌ

1.2.4.4. Ülke, Şehir Ve Kabile İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Mısır	مِصْرُ	Şam	اَلشَّامُ	Mekke	مَكَّةٌ

1.2.4.5. Rüzgâr ve Çeşitli Ateş İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Kuvvetli ateş	سَعِيرٌ	Ateş	نَارٌ	Batı rüzgârı	دَبُورٌ

1.2.4.6. Canlı Fakat Akıl Sahibi Olmayan Topluluk İsimleri

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Develer	إِبِلٌ	Koyunlar	غَنَمٌ	Güvercinler	حَمَامٌ

1.2.4.7. Sözlüğe Bakılarak Öğrenilenler (Semâî Müennesler)

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Ruh	رُوحٌ	Yeryüzü	اَلْأَرْضُ	Can	نَفْسٌ
Cehennem	جَهَنَّمُ	Yurt	دَارٌ	Güneş	اَلشَّمْسُ
Savaş	حَرْبٌ	Balta	فَأْسٌ	Gökyüzü	سَمَاءٌ

Not 1: Gerçekte erkek veya dişi olmayan isimler sonuna ta'yı marbuta (ة) getirmekle müennes olmazlar. Sadece gerçekte erkek veya dişi olan isimlerin müennesi ve müzekker vardır. Cümlede fiil ile fâil arasındaki uygunluk gibi müzekker müennes uygunluğu istenilen durumlarda sıfatlar müzekker halden aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi müennese çevrilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Müslüman	مُسْلِمٌ	Temiz	نَظِيفٌ	Güzel	جَمِيلٌ	Müzekker
	مُسْلِمَةٌ		نَظِيفَةٌ		جَمِيلَةٌ	Müennes
Çalışkan	مُجْتَهِدٌ	Büyük	كَبِيرٌ	Dinamik	نَشِيطٌ	Müzekker
	مُجْتَهِدَةٌ		كَبِيرَةٌ		نَشِيطَةٌ	Müennes

Not 2: Bazı isimler Tâ'yı Marbuta (ة) ile bitseler bile müennes olamazlar.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Urve	عُرْوَةُ	Hamza	حَمْزَةُ	Talha	طَلْحَةُ

Not 3: Aklı olmayan çoğullar müennes ve müfret (tekil) kabul edilir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Defterler	دَفَاتِرٌ	Kitaplar	كُتُبٌ	Ağaçlar	أَشْجَارٌ

Not 4: Mübalağa ifade eden فَعَّالَةٌ kalıbının sonundaki ta-i marbuta (ة) müenneslik için değildir.

Örnekler:

Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası	Türkçesi	Arapçası
Çok gezmiş	رَحَّالَةٌ	Soy bilgini	نَسَّابَةٌ	Çok bilgili	عَلاَّمَةٌ

Konuyla İlgili Cümle Örnekleri

Türkçesi	Arapçası	Cinsiyet
Güneş doğdu.	طَلَعَتِ الشَّمْسُ	Müennes
Mü'min (kadın) Kur'ân okudu.	قَرَأَتِ الْمُؤْمِنَةُ الْقُرْآنَ	
Çalışkan (kadın) ödevi yaptı.	عَمِلَتِ الْمُجْتَهِدَةُ الْواَجِبَ	
Çalışkan (erkek) ödevi yaptı.	عَمِلَ الْمُجْتَهِدُ الْواَجِبَ	Müzekker
Öğrenci zili duydu ve sınıfa girdi.	سَمِعَ التِّلْمِيذُ الْجَرَسَ وَ دَخَلَ الْمَدْرَسَةَ	
Kitap faydalıdır.	اَلْكِتَابُ مُفِيدٌ	